

TANJA VUJINOVIĆ

AvantGardeTopia

23. 12. 2022–20. 1. 2023

artKIT

Samostojna razstava mednarodno priznane umetnice Tanje Vujinović obravnava vplive prepletanja virtualnih in fizičnih svetov na družbenopolitične, telesne, gospodarske ter širše kulturne transformacije. Umetnična praksa je situirana v presečiščih umetnosti, tehnologije in znanosti. V svojih multidisciplinarnih projektih prepleta navidezno resničnost, videoigre, pripovedništvo, 3D-modeliranje, umetno inteligenco in elektronsko glasbo, s čimer ustvarja nove družabne, poetične in potopitvene svetove, namenjene razmisleku o sedanjosti in zamišljanju nove potencialno utopične prihodnosti.

AvantGardens so metaforični vrtovi v navidezni resničnosti, v katerih umetnica razmišlja o človekovem odnosu do tehnološko izboljšane okolja in teles ter problematizira ločnico med naravo in kulturo. Zgodovinsko gledano so bili vrtovi zaprta in zaščitena okolja, v katerih so ljudje našli prostor za razmislek in rekreacijo, hkrati pa so bili tudi mikrokozmosi, ki so ljudi ločevali od preostalega sveta, kar ustreza konceptu heterotopije Michela Foucaulta. Kot bi rekel Foucault: »Vrt je najmanjši delček sveta, ki je hkrati totaliteta sveta.«

Te virtualne svetove umetnica gradi za različne družbene virtualne platforme, kot sta Sansar in VRChat, pri čemer ju obravnava kot *ne-igri* – gre namreč za vrsto programske opreme, ki uporabniku ponuja neomejene možnosti prostega igranja, oblikovanja in raziskovanja identitet in medsebojne interakcije brez omejitev, ki mu jih predstavljajo konvencionalne norme. Tanja Vujinović raziskuje te prostore kot prostore povezanosti in okolja možnega, dejanskega in njihovega medsebojnega prepletanja. Umetnica gradi te tako imenovane *sfere* kot vizije okolij prihodnosti, v katerih avatarji, bionični in drugi nečloveški agenti sobivajo v harmoniji z ljudmi, naravo in novimi tehnologijami. Na njeno umetniško prakso močno vplivajo pereče težave sodobnega sveta, kot so okoljska kriza, izkoriščanje naravnih virov, teraformiranje, izguba biotske raznovrstnosti, izumiranje vrst ter nadzor in discipliniranje teles.

Umetnica v svojih svetovih povezuje realno in imaginarno. Virtualna okolja naseljuje s protostroji in drugimi nečloveškimi dejavniki, kot so izumrle karbonske rastline iz geološke preteklosti Zemlje, navdihujejo pa jo spekulativne ideje o obnovljivih virih energije, čistem industrijskem razvoju dobrin in sanje o svetu brez onesnaževanja. Čeprav smo danes priča razvoju raznolikih alternativnih ekoloških rešitev, bomo še videli, ali bo katera od njih uporabljena v širšem obsegu. Do takrat lahko razmišljamo v skladu s temi napol domišljijami, inteligentnimi, samostojno delujočimi stroji, ki delujejo v sinergiji s svojo okolico.

V zadnjem času umetnica razvija serije avdio-vizualnih umetniških del, filtrov in digitalnih podob, ki temeljijo na raziskovanju telesne izkušnje v imerzivnih prostorih in razvoju avatarjev. Želja po ustvarjanju, približevanju in komuniciranju z našim sintetičnim Drugim se namreč stopnjuje. Njene podobe prikazujejo rast delov telesa, mehke elektronske tetovaže in nabiranje skrivnostne snovi, ki jo je mogoče uporabiti kot osnovno kulturo za vse vrste kosti, rastlinam podobnih struktur in telesnih »podaljškov«. Kot nekakšna skrivnostna mana ali soma, ki aludirata na hrano

ali skrivnostne napitke, bistvene za človekovo preživetje, nikoli ni povsem razkrito, kaj točno je ta skrivnostna roza in bela snov, kakšen bi lahko bil njen izvor ali sestavine. Zdi se, da je ključnega pomena za preživetje teh nedefiniranih likov, ki tavajo po svojem svetu in iščejo namige. S tem umetnica namiguje na našo posthumanistično naravo in naše transhumanistične težnje.

Tanja Vujinović ob ustvarjanju teh vrtov ne razmišlja le o antropogenem odtisu na naše fizično okolje na planetarni ravni in tehnoloških izboljšavah telesa, temveč se opira tudi na ideje Villema Flusserja, ki človeka opredeljuje kot »homo ludens«, »igrajočo žival«, in igro kot opredeljitveno lastnost človeka, ter Hakima Beya in njegovih začasnih avtonomnih con ter jih povezuje z rave kulturo in elektronsko glasbo. Virtualnih svetov v seriji *AvantGardens* tako ne naseljujejo le avatarji, proto-stroji, izumrle rastline in drugi predmeti, temveč tudi odnosi, čustva, želje in hrepenenje, zato se pojavljajo kot prostori eskapizma in »alternativnih« načinov povezanosti.

Razstava bo tako gledalcu ponudila edinstveno potopitveno izkušnjo in priložnost za kritično refleksijo možnosti in pasti novih tehnologij, tehnološkega »izboljšanja« prihodnosti in ustvarjanja sintetičnega življenja. Izbor posameznih umetniških del iz serije *AvantGardens* nas vabi, da se potopimo v meditativne pokrajine, ki se razvijajo kot večdimenzionalna poezija, medtem ko opazujemo nešteto entitet in predmetov, ki se podobno kot »semena« širijo in kalijo skozi različne plasti umetniške prakse Tanje Vujinović.

BIOGRAFIJA

Spletna stran

Tanja Vujinović je umetnica, ki deluje na področjih novih medijev ter vizualnih in zvočnih umetnosti. Njena dela so bila razstavljeni v Muzeju sodobne umetnosti v Strasbourgu, muzeju Kunst Palast v Düsseldorfu, Muzeju sodobne umetnosti v Denverju, muzeju Kunsthaus v Meranu, Muzeju sodobne umetnosti v Istanbulu, razstavišču KIBLA PORTAL v Mariboru, Galeriji Kapelica v Ljubljani, Muzeju Fundacija Vasarely v Aix en Provence in v muzeju Künstlerhaus na Dunaju. Njena dela so bila predstavljena na festivalih: ISEA2009 v Belfastu, Ars Electronica v Linzu, Kinetica Art Fair v Londonu, Spor Festival v Arhusu, festival FILE v Sao Paulu, FILE RIO v Rio de Janeiru, KIBLIX 2020–2021 in 2022 v Mariboru in na spletu. Ima diplomu iz likovne umetnosti, leta 2010 pa je doktorirala s področja filozofije in teorije vizualne kulture. Tanja je ustanoviteljica Ultramona, kibernetično-umetniškega hub-a. Kot strastna zagovornica rave kulture je tudi sama ustvarila nekaj techno albumov in se ukvarja z DJ-janjem.

TANJA VUJINOVIĆ
AvantGardeTopia
23. 12. 2022–20. 1. 2023

artKIT, Glavni trg 14, Maribor
Odpiralni čas: od torška do petka od 15. do 19. ure, v soboto od 10. do 13. ure.